

WELKOM **W**IERDEN

Visie sport en bewegen gemeente Wierden

"Kern gezond met sport en bewegen"

GEMEENTE **W**IERDEN

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Startfoto Wierden	5
3	Pijler 1 - Iedereen beweegt mee	7
4	Pijler 2 - Actieve sportaanbieders	9
5	Pijler 3 - Ruimte voor sport en bewegen	11
6	Randvoorwaarden voor sport en bewegen	13
7	Uitvoeringsagenda	15

1 Inleiding

Wekelijks zijn veel inwoners van de gemeente Wierden betrokken bij sport en bewegen. Door zelf in beweging te komen, als vrijwilliger bij een sportclub of -evenement of als toeschouwer. Sport en bewegen raakt daarmee veel inwoners van jong tot oud.

Sport en bewegen zorgt voor veel plezier en (ont)spanning en levert daarnaast ook een waardevolle bijdrage aan een vitale samenleving. Sport en bewegen wordt steeds vaker ingezet als middel voor het bereiken van maatschappelijke doelstellingen, zoals gezonde leefstijl, sociaal welbevinden, onderlinge verbondenheid en participatie. Sport en bewegen kan helpen om inwoners gezonder te maken of langer gezond te houden (preventie).

De gemeente Wierden ziet sport en bewegen dan ook als een belangrijke basisvoorziening voor iedereen. Met deze nieuwe sport- en beweegvisie zetten wij in op het behouden van de goede elementen (bijvoorbeeld het goede voorzieningenniveau en de vele sportaanbieders), maar is er ook ruimte voor vernieuwingen zodat we kunnen inspelen op het veranderende sportlandschap, sport- en beweegwensen en maatschappelijke ontwikkelingen.

Nieuwe sport- en beweegvisie

De gemeente kiest voor een korte en krachtige sport- en beweegvisie. De visie dient als kapstok voor het sport- en beweegbeleid voor de komende jaren en is richtinggevend voor de uitvoering van het beleid. De inhoud van de nieuwe visie is tot stand gekomen in overleg met lokale stakeholders binnen en buiten de sport en is in lijn met het in 2020 vastgestelde Lokaal Sportakkoord van de gemeente Wierden.

Basis van de visie

Vanuit een sterke sportinfrastructuur kan je als gemeente en sportaanbieders meebewegen met de demografische, maatschappelijke en gezondheidsontwikkelingen. Deze nieuwe sport- en beweegvisie zet daarom in op het versterken van deze basis, maar geeft ook ruimte voor maatwerk, innovatie en een flexibele aanpak. Zodat inwoners van de ge-

meente Wierden ook in de toekomst een leven lang met plezier kunnen sporten en bewegen.

VISIE SPORT EN BEWEGEN

De gemeente Wierden wil haar inwoners blijven stimuleren om een **leven lang met plezier** te kunnen (blijven) sporten en bewegen, door **samen met lokale (sport)partners** in te zetten op sportstimulering, sportaanbieders en de ruimte om te sporten en bewegen. Met oog voor strategische doelstellingen uit het **sociaal domein** en de **pijlers voor positieve gezondheid**.

STRATEGIE

1. Vertrekpunt = sport & bewegen als doel

- Veel sporters, vrijwilligers en toeschouwers beleven er plezier aan
- Sport- en beweeg-aanbod is een maatschappelijk initiatief op zichzelf
- Sport is belangrijke (basis)voorziening.

2. Vanuit sterke basis bijdragen aan maatschappelijke thema's

- Inzet passend bij sportaanbieder
- Als onderdeel van bredere aanpak
- In samenwerking met lokale partijen/ andere beleidsvelden
- Afbakening rol sport (vrijwilliger is geen professional).

De uitgangspunten van de sport- en beweegvisie zijn:

- Het gaat om sport én bewegen
- Inzet op een sterke samenleving gericht op ontmoeten en ontwikkelen
- De focus ligt op breedtesport
- De visie richt zich op alle sport- en beweegaanbieders die actief zijn in de gemeente Wierden
- Het streven is een inclusieve sport- en beweegwereld
- Er is ruimte voor maatwerk per kern

Pijlers van de visie

De visie en strategie zijn vertaald in drie concrete pijlers:

1. Iedereen beweegt mee

→ Sportstimulering voor elke levensfase en waar nodig/wenselijk voor specifieke doelgroepen

2. Actieve sportaanbieders

→ Vitale sportaanbieders, actief betrokken clubs, kennisuitwisseling

3. Ruimte voor bewegen

→ Sportaccommodaties en beweegvriendelijke omgeving

De pijlers zijn onderling verbonden en ondersteunend aan elkaar.

2 Startfoto Wierden

Korte situatieschets gemeente

De gemeente Wierden is een plattelandsgemeente met zo'n 24.538 inwoners (2021) in het noordwesten van Twente. De verwachting is dat het aantal inwoners licht zal stijgen tot 2035 (bron: CBS). De samenstelling van de bevolking verandert wel. Zo is er een toename van het aantal oudere inwoners en afname van het aantal jongeren.

De gemeente bestaat uit de kernen Wierden, Enter, Hoge Hexel en de buurtschappen Natter-Zuna en Rectum-Ypelo. De gemeente is een sociale gemeenschap met fijne kernen en buurten. Men 'ziet om naar elkaar'. Gemeente Wierden kent veel vrijwilligers, mantelzorgers, maatschappelijk betrokken instellingen en kerken en een rijk verenigingsleven.

Sport- en beweegdeelname

In de gemeente Wierden is een breed sportaanbod en een ruime keuze aan sociale en culturele activiteiten. Zo zijn er ongeveer 60 sport- en beweegaanbieders actief in de gemeente. Dit resulteert in een sportdeelname van 87% onder kinderen en jongeren (80% Overijssel), 62% voor 19-65 jarigen (9% hoger dan Twente) en 34% voor 65+ (37% Twente)¹. Het aantal sporters dat regelmatig sport (minimaal 40 keer per jaar) neemt duidelijk af naarmate men ouder wordt.

Voor het lidmaatschap van sportverenigingen is een nog scherpere daling te zien naar mate men ouder wordt. Zo is 80% van de kinderen en jongeren lid van een sportclub (Overijssel 75%), 44% van de 19-65 jarigen (36% Twente) en 22% van de 65+ (25% Twente).

Het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen neemt juist toe met de leeftijd. De beweegrichtlijnen geven advies over de hoeveelheid lichaamsbeweging die no-

dig is voor een goede gezondheid, passend bij de leeftijd². Slechts 8% van de kinderen voldoet aan de beweegrichtlijnen (9% Overijssel, 26% Nederland). 67% van de volwassenen en 76% van de senioren (65+) voldoet aan deze norm. Daarmee scoren de inwoners van de gemeente Wierden net iets beter dan de rest van Twente (resp. 65% en 74%).

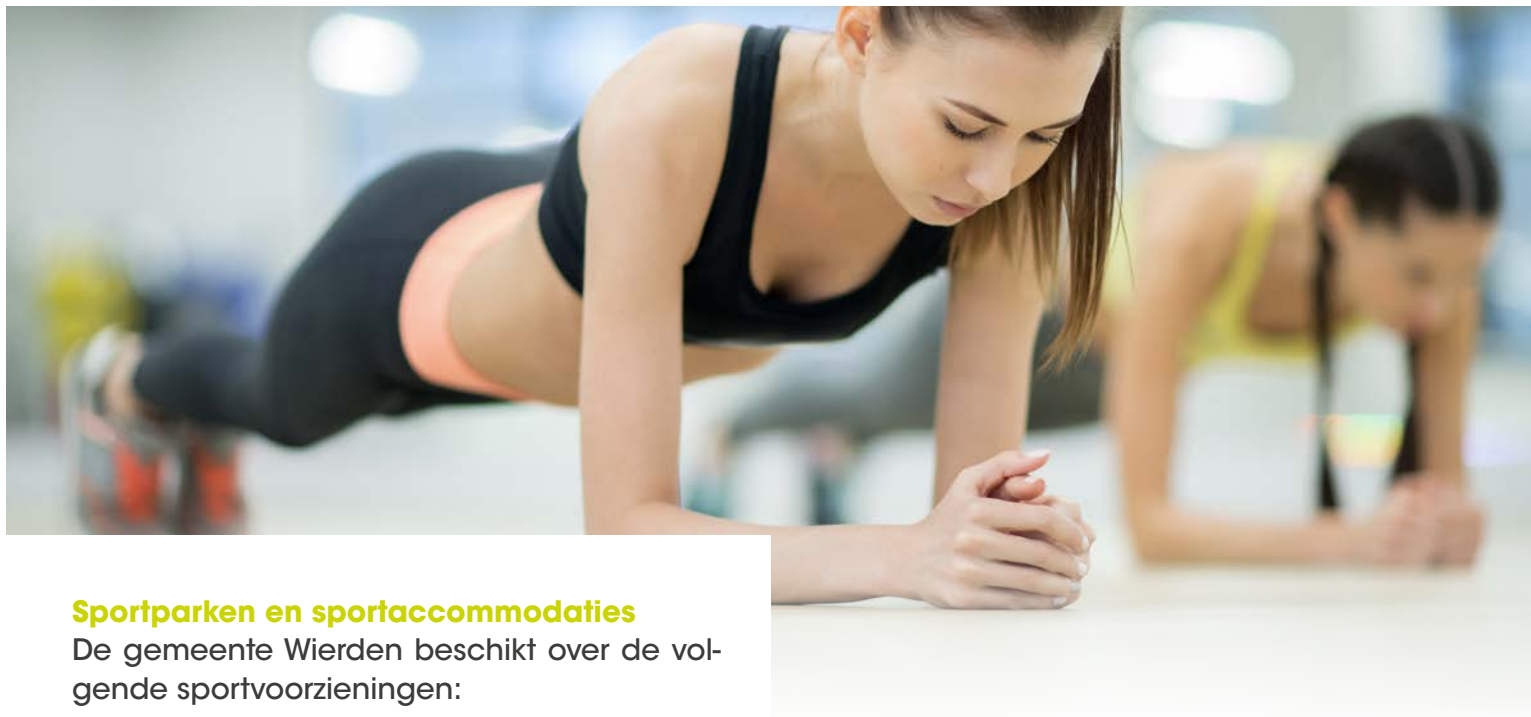
Sport- en beweegaanbod

De gemeente Wierden heeft een divers sport- en beweegaanbod, verzorgt door verschillende soorten sport- en beweegaanbieders en georganiseerd voor verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld specifiek voor jeugd, ouderen en/of mensen met een beperking) en leeftijden.

- De sport- en beweegaanbieders variëren van sportverenigingen (voor bijvoorbeeld voetbal, gymnastiek en klootschieten) tot commerciële sportaanbieders (zoals fitnesscentra en een dansschool) en zelfstandigen/ZZP-ers (zoals voor Tai-Chi). Er zijn ook sportaanbieders met een specifiek aanbod voor mensen met een beperking.
- Het aanbod varieert van teamsporten (bijv. handbal, basketbal en bowls) tot individuele sporten (bijvoorbeeld paardrijden, zwemmen, golf en biljart) eventueel in groepsverband georganiseerd (bijvoorbeeld hardlooptroepen). Het varieert ook van de sportief actieve sporten tot meer passieve (denk)sporten, zoals dammen en sportvissen.

1. Factsheet Jeugdsportmonitor Overijssel (2016) + Factsheet Fit & Gezond 2016 (volwassenen). Sportservice Overijssel en GGD Twente.
2. Voor de jeugdsportmonitor 2016 en de volwassenenmonitor 2016 is gebruikt gemaakt van de oude beweegnorm (zie tekst). Voor kinderen en jongeren zijn de cijfers gebaseerd op de beweegnorm dagelijks 60 minuten matige intensieve lichamelijke activiteit. Voor volwassenen is deze gebaseerd op de beweegnorm tenminste vijf dagen in de week minimaal een half uur matig intensief bewegen, maar bij voorkeur op alle dagen. De huidige beweegrichtlijnen zijn voor kinderen en jeugd (4-18 jaar): 1 uur per dag matig intensief bewegen + 3 keer per week bot- en spierversterkende oefeningen. Voor volwassenen is deze nieuwe richtlijn: 2,5 uur per week matig intensief bewegen + 2x per week bot- en spierversterkende oefeningen per week + balansoefeningen voor senioren.

Sportparken en sportaccommodaties

De gemeente Wierden beschikt over de volgende sportvoorzieningen:

Voorziening	Wierden	Enter	Hoge-Hexel	Notter - Zuna
Sportzaal/-hal 3	Sportzaal Noordbroek Sporthal 'n Dikken	Sporthal/gymzaal De Zomp		
Gymlokaal	Wilhelminastraat		In Kulturhus	In Kulturhus *
Sportpark	Lageveld West Lageveld Oost	De Werf Krompatte		
Tennisparken	Beukersweide	Tennispark Enter		
Zwembad	Sport- en recreatiebad De Kolk			

* Eigendom Vereniging Kulturhus Irene

Overige sportvoorzieningen en/of mogelijkheden om te kunnen sporten en bewegen zijn onder andere fitnesscentra, manege, golfbaan, tennishal, natuurspeelplaats, speeltuinen en recreatiepark Het Lageveld.

Eigendom en beheer

Stichting Sportbelangen Wierden (SSW) en de Enterse Sportfederatie (ESF) zijn eigenaar van een aantal sportaccommodaties in Wierden en Enter (zie schema). De gemeente is eigenaar van drie sportaccommodaties (Sportzaal Noordbroek, gymlokaal Wilhelminastraat en gymlokaal Hoge Hexel). Het zwembad is in eigendom van Stichting Zwembad de Kolk. Het beheer en de exploitatie van de accommo-

daties van beide stichtingen, de gemeentelijke sportaccommodaties (met uitzondering van gymlokaal Hoge Hexel) en het zwembad zijn uitbesteed aan Stichting Accommodaties Wierden Enter (SAWE).

Sport en bewegen in de openbare ruimte

Ook de openbare ruimte is een belangrijke sport- en beweegomgeving. Er zijn binnen de gemeente Wierden ook tal van mogelijkheden om buiten te sporten en bewegen. Bijvoorbeeld via de fiets- en mountainbikeroutes, wandelroutes (bijvoorbeeld Rondje Hoge Hexel) en speeltuinen, waaronder de natuurspeelplaats de Klimkuil.

3. Een sportzaal heeft het formaat van twee gymzalen en een hoogte van minimaal 7 meter en leent zich voor de meeste balsporten op trainingsniveau. Een sporthal heeft als basis de maatvoering van drie gymzalen, een zaalhoogte van minimaal 7 meter, aangevuld met een kantine, tribune en parkeerplaatsen

3. Pijler 1 - Iedereen beweegt mee

Inleiding

Veel mensen beleven plezier aan sport en bewegen en daarnaast is het ook goed voor de gezondheid, sociale contacten en biedt het (ont)spanning. Voldoende lichaamsbeweging is essentieel voor een gezonde leefstijl, zo vermindert het bijvoorbeeld de kans op allerlei ziekten. Een gezonde en actieve leefstijl is ook van belang om lekker in je vel te zitten en mee te kunnen doen aan de samenleving. Regelmatig sporten en bewegen is voor zowel inwoners als de samenleving van meerwaarde.

Het is echter niet voor iedereen vanzelfsprekend om in beweging te komen, bijvoorbeeld vanwege onvoldoende financiële middelen en/of beperkingen. Daarnaast heeft elke levensfase zijn eigen uitdagingen om in beweging te komen of blijven.

Achtergrondinformatie

Te weinig lichaamsbeweging is verantwoordelijk voor zes procent van de sterfgevallen in Nederland. Door in te zetten op het vergroten van lichamelijke activiteiten kan het risico op de meest voorkomende ziekten worden verminderd, zoals hart- en vaatziekten, kanker en type 2-diabetes. Zo is één op de vijf nieuwe beroertes te wijten aan inactiviteit. Hetzelfde geldt voor acute hartinfarcten en ongeveer één op de tien gevallen van diabetes⁴.

Sport en bewegen is niet alleen belangrijk voor de lichamelijke, maar ook voor de geestelijke gezondheid. Zo lopen sporters anderhalf keer minder kans op een psychische stoornis in vergelijking met niet-sporters. Bovendien blijken sporters vaker van hun psychische stoornis te herstellen dan niet-sporters. Ook wanneer iemand al mentale klachten heeft verminderen deze door te bewegen. Sport en bewegen kan helpen aansluiting te vinden bij de maatschappij en je betrokken te voelen.

4. <https://www.allesoversport.nl/thema/gezonde-leefstijl/sport-en-bewegen-van-levensbelang/>

Ambitie, doelstellingen en speerpunten

Ambitie		
Alle inwoners hebben de mogelijkheid om met plezier te kunnen sporten en bewegen.		
Doelstellingen		
1. Een sterk basis aanbod van sport- en bewegen	2. Sport en bewegen is toegankelijk voor iedereen	
Speerpunten		
A. Aanbod en ondersteuning voor elke levensfase	B. Inclusief sport en bewegen	C. Inwoners die nog niet sporten en/of bewegen

Toelichting speerpunten

De doelstellingen en bijbehorende vraagstukken worden geconcretiseerd via drie speerpunten:

A. Sport- en beweegaanbod/-stimulering voor elke levensfase

Elke levensfase kent andere mogelijkheden, uitdagingen en beperkingen om sportief actief te zijn en te blijven. De gemeente streeft naar een laagdrempelig sport- en beweegaanbod met voldoende keuzemogelijkheden per levensfase. Ook bij sportstimulering wordt rekening gehouden met wat passend is bij welke levensfase en wordt samengewerkt met lokale partners. De volgende levensfasen worden gehanteerd: kinderen en jongeren (0-18 jaar), volwassenen (19-65 jaar), senioren (66-80 jaar) en oudere senioren (80+).

B. Inclusief sport en bewegen

Meedoen aan sport en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend, waardoor een deel van de inwoners niet of maar weinig sport. Het streven van de gemeente Wierden is om zoveel mogelijk drempels weg te nemen, zodat iedereen die dat wil kan meedoen. Ongeacht financiële situatie, mentale gesteldheid, chronische aandoeningen, fysieke, zintuigelijke en/of verstandelijke beperkingen etc. Welke mogelijkheden zijn er voor

het toegankelijk(er) maken van het sport- en beweegaanbod voor iedereen?

C. Inwoners die nog niet sporten en/of bewegen

Ondanks een gevarieerd sport- en beweegaanbod doet niet iedereen mee. Hoe bereiken we inwoners, die niet vanzelf in actie komen? Samen met maatschappelijke partners in de gemeente en/of regio gaan we op zoek naar en in gesprek met de 'niet-sporters'.

Uitvoering

De ambities, doelstellingen en speerpunten van de sportvisie vormen de basis voor de uitvoeringsagenda. De inhoud wordt in overleg met de lokale partners en waar mogelijk met inwoners (bijvoorbeeld via sportverenigingen en ervaringsdeskundigen) samengesteld. Het kan hierbij zowel gaan om bestaande als nieuwe initiatieven. Voorbeeld activiteiten voor de pijler 'Iedereen beweegt mee':

- **Digitaal platform voor sport- en beweegaanbod**

Website met het aanbod, kalender, contactgegevens en ruimte voor delen voorbeelden.

- **Continuering: Jeugdsportfonds**

Het fonds (en minimaregeling) worden zoveel mogelijk onder de aandacht gebracht.

- **Samenwerking met zorg en welzijn**

Bijvoorbeeld de Gecombineerde Leefstijlinter-

ventie gericht op verminderen overgewicht. Deelnemers krijgen advies/begeleiding bij o.a. voldoende beweging en gedragsverandering.

In verbinding met

Sport en bewegen vervult een belangrijke rol binnen het maatschappelijke domein. Voor de inzet van sport en bewegen als middel is samenwerking met maatschappelijke partijen en/of andere beleidsterreinen een belangrijke voorwaarde. De pijler 'Iedereen beweegt mee' staat daarom in nauwe verbinding met onder andere:

- het Lokale Sportakkoord (onder ander met deelakkoord Inclusief sport en bewegen)
- lokale thema's met betrekking tot gezondheid en leefstijl (onder andere positieve gezondheid en gezonde keuze makkelijker maken. Gezondheidsthema's maken ook onderdeel uit van de nieuwe Maatschappelijke Agenda)
- de Maatschappelijke Agenda (met als missie 'Een gezonde, veilige, sociale en inclusieve gemeente waar alle inwoners de ruimte hebben om mee te doen')⁵.

5. De Maatschappelijke Agenda wordt in Q4 van 2021 vastgesteld

4. Pijler 2 – Actieve sportaanbieders

Inleiding

De sportverenigingen vormen een belangrijk onderdeel van de sportinfrastructuur. Zo sport bijvoorbeeld 80% van de kinderen uit de gemeente Wierden bij een sportvereniging. Het aanbod van de sportverenigingen is een laagdrempelige basisvoorziening binnen het sociaal domein.

Het traditionele sportlandschap is echter aan het veranderen. Zo wordt het aandeel anders georganiseerd sporten (bijv. via fitnesscentrum of clinic voor hardloopevenementen) en ongeorganiseerd sporten (bijv. wandelen, fietsen) steeds groter. Het palet van sportaanbieders en sporten wordt steeds groter en meer divers. Dit vraagt om met een open blik en lef naar de toekomst van het lokale sport- en beweegaanbod te kijken. Om op trends, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen te kunnen inspelen zijn vitale sportaanbieders nodig.

Achtergrondinformatie

De veranderingen binnen de sportinfrastructuur hebben zowel met de sporters, sportvormen als met demografische en maatschappelijke ontwikkelingen te maken. Enkele voorbeelden⁶:

- De sporter zelf verandert (o.a. individualisering)

Drukke agenda's, meer flexibiliteit en motivatie om gezonder te willen leven heeft tot gevolg dat er een toename is van fitness en inspannings- en duursporten zoals fietsen en hardlopen.

- Toename van de welvaart

Er worden meer en andere eisen gesteld aan het sport- en beweegaanbod. Meer een klant/consument benadering, ook bij het lidmaatschap van een sportvereniging. Dat heeft ook gevolgen voor het vrijwilligerswerk.

- Inzet van sport als middel

Inzet van sport en bewegen om bij te dragen aan andere maatschappelijke doelstellingen, zoals het bevorderen van een gezonde leefstijl (wandelen met huisarts, Diabetes Challenge etc.).

6. Diverse bronnen: <https://trendrapport.s-bb.nl/zws/sport-en-bewegen/>, www.allesoversport.nl, Kenniscentrum sport,

- Toename digitalisering

Toename van bijvoorbeeld digitale games, wearables (smartwatches), digitale toepassingen in bewegingsonderwijs, sportlessen thuis en apps/applicaties (bijv. wandelapp Ommetje).

- Toename maatschappelijke betrokkenheid sport

Sportverenigingen (met een eigen accommodatie) die een rol vervullen bij maatschappelijke opgaven. Voorbeelden: werkervaringsprojecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en sportgroepen voor kwetsbare inwoners.

Ambitie, doelstellingen en speerpunten

Ambitie			
Sport- en beweegaanbieders werken samen, versterken elkaar waar mogelijk en zetten kennis en expertise slim in.			
Doelstellingen			
1. Sterke basis sportinfrastructuur	2. Verbinding met sociaal domein	3. Ruimte voor vernieuwing	
Speerpunten			
A. Vitale sportaanbieders	B. Actief betrokken Clubs	C. Divers sport- en beweegaanbod	Kennis uitwisseling en samenwerking

Toelichting speerpunten

De doelstellingen en bijbehorende vraagstukken worden geconcretiseerd via vier speerpunten:

A. Vitale sportaanbieders

Sterke sportaanbieders zijn van belang als basisvoorziening en om toe te kunnen werken naar een toekomstbestendig sport- en beweegaanbod. Bij vitale sportaanbieders kan gedacht worden aan voldoende leden en vrijwilligers en een gezonde financiële boekhouding.

B. Actief betrokken clubs

Bij de inzet van sport en bewegen als middel spelen sportaanbieders een belangrijke rol. Welke kansen en (on)mogelijkheden zijn

er voor sportaanbieders om hier samen met maatschappelijke partners en gemeente op in te spelen?

C. Divers sport- en beweegaanbod

Om zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Wierden de mogelijkheid te bieden om met plezier te kunnen sporten en bewegen is een divers aanbod van belang (verschillende soorten aanbieders, vernieuwend sport- en beweegaanbod, geschikt aanbod per levensfase etc.).

D. Kennisuitwisseling en samenwerking

Aandacht voor het uitwisselen van kennis/ervaringen (lokaal, regionaal/ provinciaal en landelijk) en het vergroten van de samenwerking. Het stimuleren van onderlinge (per kern/tak van sport etc.) en externe samenwerking (met maatschappelijke partners en/of het bedrijfsleven).

Uitvoering

Voorbeeld activiteiten voor de pijler 'Actieve

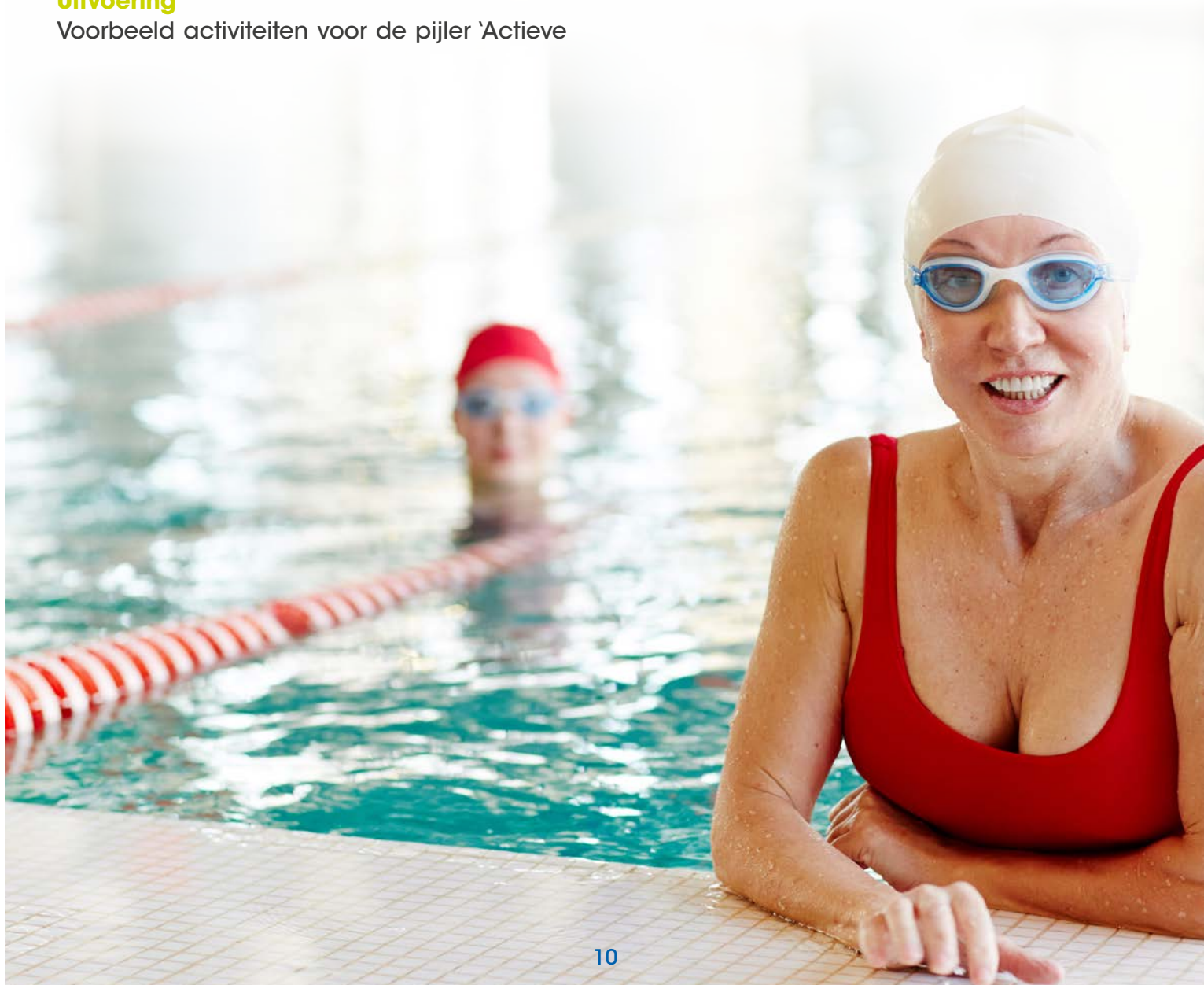
sportaanbieders':

- **Clubscan per vereniging** (voor achterhalen vitaliteit sportaanbieder)
- **Slimme verbindingen** (bijvoorbeeld inzet van sportkantine als buurtkamer)
- **Aanbod per levensfase en keuzes per kern** (zie ook pijler 1)
- **Sportontmoeting en oprichting lokale sportraad**

In verbinding met

De pijler 'Actief betrokken aanbieder' staat in nauwe verbinding met onder andere:

- het Lokale Sportakkoord (onder ander met deelakkoord Vitale sportaanbieders)
- lokale gezondheidsthema's (bijv. rookvrije sportverenigingen en gezonde sportkantine)
- de Maatschappelijke Agenda (met als missie 'Een gezonde, veilige, sociale en inclusieve gemeente waar alle inwoners de ruimte hebben om mee te doen').

5. Pijler 3 – Ruimte voor sport en bewegen

Inleiding

Sportvoorzieningen, zoals sportaccommodaties en openbare ruimten, maken sport en bewegen mogelijk en zijn daardoor onlosmakelijk verbonden met het sport- en beweegaanbod, sportstimulering, sportorganisaties (verenigingen, commerciële aanbieders, etc.) en met het gemeentelijk beleid.

Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de totstandkoming en exploitatie van de sportinfrastructuur in Nederland. Ongeveer 80% van de overheidsmiddelen voor sport en bewegen gaat naar bouw, onderhoud, beheer en exploitatie van sportaccommodaties. Deze inzet komt vrijwel volledig van gemeenten. Financieel gezien zijn sportaccommodaties verreweg het belangrijkste beleidsinstrument dat de gemeente kan inzetten voor de realisatie van sportbeleidsdoelen.

Achtergrondinformatie

Het veranderende sportlandschap en de demografische ontwikkelingen dwingen de gemeente om goed na te denken over toekomstige investeringen. Enkele ontwikkelingen⁷:

- **Demografische ontwikkelingen**

Vanwege de vergrijzing en ontgroening zal de vraag naar verschillende sporten verschuiven. Dat zal ook van invloed zijn op de benodigde sportaccommodaties.

- **Sociaal culturele ontwikkelingen**

Vrije tijdsbesteding, waaronder sport en bewegen, wordt in toenemende mate een zoektocht naar belevenissen en een manier om uiting te geven aan de eigen identiteit en leefstijl. Dit heeft o.a. als gevolg dat steeds meer outdoor sporten ook binnen kunnen worden beoefend, zoals klimhallen, skipistes en skatebanen. Daarnaast komt de openbare ruimte steeds meer in beeld als locatie voor sport, bewegen en actieve vormen van recreatie, bijv. (autovrije) wandelzones en (hard)looppaden.

- **Technologische ontwikkelingen**

Technologische ontwikkelingen maken het in de toekomst mogelijk dat sportaccommodaties voor meerdere sporten ingezet worden,

waardoor ze intensiever kunnen worden gebruikt. Kunstgras speelt daarin een belangrijke rol, maar ook bijv. de lijnenbelichting in binnensport-accommodaties voor het projecteren van verschillende speelvelden.

Ambitie, doelstellingen en speerpunten

Ambitie			
Inwoners van Wierden kunnen gebruik maken van een functionele en duurzame sport- en beweeginfrastructuur			
Doelstellingen			
1. Sterke basis sportinfrastructuur		2. Attractieve openbare ruimte die uitnodigt om te sporten en bewegen	
Speerpunten			
A. Behoud huidige voorzieningenniveau	B. Aandacht voor duurzaamheid	C. Multifunctionele inzet	D. Bewegvriendelijke omgeving

Toelichting speerpunten

De doelstellingen worden geconcretiseerd via vier speerpunten:

A. Behoud huidige voorzieningenniveau

In samenwerking met Stichting Accommodaties Wierden Enter (SAWE), Enterse Sport Federatie (ESF) en Stichting Sportbelangen Wierden (SSW) het huidige voorzieningenniveau op peil houden. Wat is nodig voor een optimaal gebruik en onderhoud van de bestaande accommodaties?

B. Aandacht voor duurzaamheid

Om te voldoen aan het Klimaatakkoord moet ook de sport verduurzamen, waarvoor een routekaart verduurzaming sport is opgesteld (CO2 arme sportaccommodatie, beheer en circulaire sport). Is dit in te passen in de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen?

C. Multifunctionele inzet

Om investeringen in sportaccommodaties rendabel te houden/maken is een efficiënte inzet van de beschikbare ruimten van belang. Dat kan door een multifunctioneler gebruik (bijv. meerdere gebruikers of extra functies zoals

7. <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/toekomstverkenning/trendscenario/sportaccommodaties>

buitenschoolse opvang) en/of door verschillende functionaliteiten samen te voegen in één pand (bijv. school, gymlokaal, buurthuis etc.). Welke kansen zijn er voor de gemeente voor meer of betere multifunctionele inzet van sportaccommodaties?

D. Beweegvriendelijke omgeving

Een beweegvriendelijke omgeving is een leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen, te spelen en te sporten. Samen met lokale partners (en waar mogelijk ervaringsdeskundigen) onderzoekt de gemeente op welke wijze de openbare ruimte zo uitnodigend en inclusief mogelijk kan worden ingericht.

Uitvoering

Voorbeeld activiteiten voor de pijler 'Ruimte voor sport en bewegen':

- **Opstellen visie sportaccommodaties**

Mogelijke onderwerpen: duurzaamheid, toegankelijkheid, exploitatie, beheer en onder-

houd, multifunctionele inzet, investeringscriteria, concurrentie positie zwembad etc.

- **Extra inzet rondom beweegvriendelijke omgeving**

Opties zoals inventariseren initiatieven (ook van buurtbewoners), vaststellen witte vlekken (waar is behoefte aan), agendering bij omgevingswet (+ evt. regio agenda gezondheid), verbeteren veiligheid (verlichting, oversteekplaatsen, bankjes etc.)

In verbinding met

De pijler 'Ruimte voor sport en bewegen' staat in nauwe verbinding met onder andere:

- Lokale Sportakkoord (onder ander met deelakkoord Duurzame sportinfrastructuur)
- Andere beleidsafdelingen/-onderwerpen zoals toerisme en recreatie, economie, omgevingswet, inclusie en duurzaamheid
- Maatschappelijke Agenda (met als missie 'Een gezonde, veilige, sociale en inclusieve gemeente waar alle inwoners de ruimte hebben om mee te doen').

6. Randvoorwaarden voor sport en bewegen

Inleiding

Veel inwoners van de gemeente Wierden beleven wekelijks plezier aan sport en bewegen. De vele sport- en beweegaanbieders (H.4) en de verschillende soorten sportvoorzieningen (o.a. sporthallen, sportvelden zie H.5) maken dit voor een belangrijk deel mogelijk. Andere randvoorwaarden die sport en bewegen in Wierden mogelijk maken en/of ondersteunen:

• Buurtsportcoaches

Er zijn meerdere buurtsportcoaches actief in de gemeente Wierden. Zij zetten zich actief in voor het stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl. Sport en bewegen wordt daarbij vaak als middel ingezet ter verbetering van het welzijn van inwoners in de kernen, met ook aandacht voor specifieke doelgroepen. Versterken sportaanbieders, vergroten samenwerking tussen sportaanbieders onderling en met maatschappelijke organisaties behoort ook tot het takenpakket. De buurtsportcoaches zijn werkzaam bij Stichting De Welle.

• Stichting Accommodaties Wierden Enter (SAWE)

SAWE is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en verhuur van de sportaccommodaties van de gemeente, SSW en ESF. Daarnaast verzorgt SAWE de administratie en bedrijfsvoering van SSW en ESF en verleent zij diensten aan Stichting Beheer Sport- en recreatiebad De Kolk.

• Stichting Sportbelangen Wierden (SSW) en Enterse Sport Federatie (ESF)

Deze stichtingen zijn eigenaar van een aantal sportaccommodaties in respectievelijk Wierden en Enter. Het beheer en de exploitatie is uitbesteed aan SAWE.

• Financiën

Het grootste deel van de gemeentelijke bijdrage voor sport en bewegen is gekoppeld aan het beheer, onderhoud en de exploitatie van de sportaccommodaties inclusief het zwembad. Daarnaast is er een subsidie voor sportverenigingen en voor sportverkiezingen. Er is geen vrij besteedbaar budget voor sport en bewegen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van landelijke en/of provinciale geldstromen, zoals voor het Lokaal Sportakkoord (via Minis-

terie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) en de Brede Regeling Combinatiefuncties (de buurtsportcoaches - via het rijk).

• **Regionale samenwerking en afstemming**
De gemeente Wierden is actief betrokken bij regionale vak overleggen over sport en bewegen, voor kennisvergaring- en overdracht, afstemming en samenwerking met andere Twentse en/of Overijssels gemeenten (bijv. ten aanzien van de organisatie van de Nationale Special Olympics in Twente).

Doelstellingen en speerpunten

Doelstellingen			
1. Optimale randvoorwaarden voor sport en bewegen			
Speerpunten			
A. Versterking sportstructuur	B. Doorontwikkeling inzet buurtsportcoaches	C. Versterking samenwerking relevante beleidsterreinen	D. Financieringskansen

Toelichting speerpunten

De doelstellingen worden geconcretiseerd via vier speerpunten:

A. Versterking sportstructuur

Voor een toekomstbestendige organisatiestructuur op het gebied van eigendom, beheer en exploitatie van sportaccommodaties wordt een nadere verkenning uitgevoerd (amendement Sportstructuur, dd.28-09-2021). Voor de daadwerkelijke sportbeoefening (o.a. sportaanbod en -stimulering) is geen structurele overlegstructuur. Wat zijn de (on)mogelijkheden voor de oprichting van een lokale sportraad, als vertegenwoordiger van de sport, partner voor de gemeente en platform voor uitwisseling kennis en ervaringen.

B. Doorontwikkelen inzet buurtsportcoaches

De buurtsportcoaches vormen een belangrijke schakel in de ondersteuning van de sportaanbieders en het in beweging brengen van inactieve (kwetsbare) inwoners. Deze visie is een kapstok voor de inzet van de buurtsportcoaches. Samen met de buurtsport-coaches

wordt onderzocht op welke wijze hun inzet voor sport en bewegen het beste kan worden ingevuld, mede vanuit de maatschappelijke opgaven van de gemeente bezien.

C. Versterken samenwerking relevante beleidsterreinen

Het sport- en beweegbeleid is nadrukkelijk verbonden met andere beleidsterreinen, zoals gezondheid, onderwijs (o.a. faciliteren bewegingsonderwijs), welzijn, inclusie, fysiek domein, toegankelijkheid, duurzaamheid etc. Door integraal samen te werken wordt gebruik gemaakt van elkaars kennis, netwerken en ondersteuningsmogelijkheden en worden gezamenlijke doelen gerealiseerd ten gunste van de inwoners.

D. Financieringskansen

Het budget voor de zachte/sociale kant van sport en bewegen is minimaal. Er zijn echter diverse financieringskansen die voor meer fi-

nanciële ruimte kunnen zorgen. Bijvoorbeeld samenwerking met zorgverzekeraar (evt. in regionaal verband), regionale samenwerking voor inzet buurtsportcoaches (bijv. regionale sportcoach aangepast sporten), slimme verbindingen met rijksregelingen zoals het Lokale Sportakkoord, provinciale subsidieregelingen etc. Het gaat hierbij om sport gerelateerde financieringsstromen en andere maatschappelijke regelingen (bijv. voor de maatschappelijke stage van jongeren).

Uitvoering

Voorbeeld activiteiten voor het verbeteren van de randvoorwaarden van sport en bewegen:

- Nieuwe visie sportaccommodaties en oprichting lokale sportraad
- Opstellen nieuw subsidiebeleid (in aansluiting op de gemeente brede opdracht)
- Onderhouden kennis- en samenwerkingsnetwerk door gemeente en buurtsportcoaches

7. Uitvoeringsagenda

De sport- en beweegvisie dient als kapstok voor het sport- en beweegbeleid van de gemeente Wierden voor de komende jaren en is richtinggevend voor de uitvoering van het beleid.

Voor de uitvoering wordt tweejaarlijks een uitvoeringsagenda opgesteld. De 3 pijlers en de uitgangspunten van deze visie vormen de basis van de uitvoeringsagenda. Per pijler wordt een beschrijving gegeven van de activiteiten (wat gaan we doen), de organisatie(s) (wie is/zijn verantwoordelijk voor of betrokken bij de uitvoering), het (eventueel

beschikbare) budget en een jaarplanning. Binnen de pijlers is er ruimte voor differentiatie per kern. Door de uitvoeringsagenda elke twee jaar te herzien is er ook de mogelijkheid om in te kunnen spelen op actuele lokale, regionale en/of landelijke ontwikkelingen

De uitvoeringsagenda wordt opgesteld in samenspraak met de lokale partners, onder andere de buurtsportcoaches, sportaanbieders, SAWE, ESF, SSW, maatschappelijke partners, interne beleidscollega's, ervaringsdeskundigen etc. De uitvoeringsagenda geeft ook voor een belangrijk deel invulling aan de werkzaamheden van de buurtsportcoaches.

